

Läroplan för den fördjupade lärokursen i musik i grundläggande konstundervisning i Borgånejdens musikinstitut (Porvoonseudun musiikkiopisto)

LÄROANSTALTENS VERKSAMHETSGRUND

Porvoonseudun musiikkiopisto – Borgånejdens musikinstitut är en tvåspråkig läroanstalt, som står för undervisning enligt den fördjupade lärokursen i musik inom sitt verksamhetsområde (Borgå, Sibbo, Pukkila, Borgnäs, Askola, Mäntsälä, Lapträsk, Lovisa). Läroanstalten arrangerar vid behov även annan undervisning inom sitt konstområde.

Undervisningens grundläggande utgångspunkter är att beakta elevens individuella egenskaper och att erbjuda undervisning på hög nivå samt mångsidighet. Undervisningen grundar sig på ett pluralistiskt kulturarv i förnyelse.

Musikstudier stöder barnets och den ungas utveckling samt handleder till självständigt och målinriktat arbete. Studierna ger en möjlighet till en gemensam hobby för familjen och dess nätverk under uppväxttiden.

Undervisningen handleder eleven till en egen livslång musikhobby samt ger färdigheter för yrkesstudier i musik. Eleven får studera i en positiv, öppen och trygg lärmiljö.

Vid sidan av musikfostran för barn och unga erbjuder institutet även undervisning för andra samhällsgrupper. Institutet deltar dessutom i musiklivet inom sitt verksamhetsområde genom att arrangera konserter och erbjuda specialkunskaper inom den egna branschen.

LÄROANSTALTENS VÄRDEGRUND, SYN PÅ LÄRANDE, LÄRMILJÖ OCH ARBETSSÄTT

Värdegrund

Mångfald – Öppenhet – Individ i gemenskapen

Syn på lärande

Eleven deltar aktivt och lär sig att ställa mål och verka enligt målsättningarna både självständigt och tillsammans med andra. Eleven lär sig att lära och att utveckla sina kunskaper och färdigheter mångsidigt i växelverkan med sin omgivning.

Lärmiljön

Musikinstitutet är en regional läroanstalt, som jämlikt erbjuder verksamhet inom hela sitt verksamhetsområde i mån av möjlighet och i enlighet med efterfrågan av tjänster.

Undervisningstjänster erbjuds även som närtjänster.

Musikinstitutet verkar i olika slags verksamhetsutrymmen, såsom i skolor och daghem.

Det är viktigt för verksamheten att musikinstitutet har tillgång till egna utrymmen i de största verksamhetspunkterna (Borgå, Lovisa, Mäntsälä och Sibbo) på vardagar kl. 8:00–22:00 samt under veckoslutet.

Speciellt i dessa verksamhetsutrymmen bör tillgången till tidsenliga tekniska förutsättningar tryggas (bl.a. WiFi, datorer i klasserna – datorer för lärare och elever, mångsidiga förutsättningar till att både göra inspelningar samt spela upp dem)

Arbetsätt

Musikinstitutets mest centrala arbetsmetod är elevers individuella handledning och undervisning. Vid sidan av detta, är det viktigt, att eleverna mångsidigt får ta del av den gemensamma verksamhet som musikinstitutet erbjuder (bl.a. samspel, musikens grunder, körverksamhet, olika projekt och konserter).

I undervisningen används mångsidiga arbetsmetoder, allt från traditionell mästare – gesäll-undervisning till gemensam inläring genom att utnyttja tidsenliga tekniska hjälpmedel.

I början av studierna handleds eleven med familj till att planera det egna arbetet, ställa målsättningar i studierna och göra självutvärdering tillsammans med läraren och familjen.

LÄROANSTALTENS VERKSAMHETSKULTUR

Borgånejdens musikinstitut erbjuder musik som hobby till alla intresserade och en möjlighet att studera musik på hög nivå.

Möjligheten att börja en ny hobby med musik förverkligas med så låg tröskel som möjligt. Till musiklekskolan och förberedande undervisning tar musikinstitutet emot elever direkt genom anmälning.

För att informationen om de olika studiemöjligheterna ska nå alla intresserade, presenteras utbudet på många olika sätt (bl.a. via internet, tidningar, skolbesök, musikinstitutets Klingande hus - evenemang och konserter).

Relationen mellan eleven, läraren och musikinstitutets övriga personal grundar sig på respekt, växelverkan, förtroende och trygghet.

Alla elever erbjuds gemensam undervisning (bl.a. orkester, kör, ensembler, produktioner, musikens grunder).

Tvåspråkigheten och samarbetskommunernas mångkulturella verksamhetsmiljö beaktas i verksamheten.

Borgånejdens musikinstitut och Borgå stad stöder på många sätt (bl.a. genom skolning, skolningsstipendier etc.) utvecklandet av pedagogiken och kunnandet inom konstområdet.

Öppenhet och en konstruktiv växelverkan är nyckelord i musikinstitutets interna arbetsgrupper och detta förverkligas genom att flitigt hålla kontakt med familjerna (bl.a. föräldrakvarter, övriga möten, Virvatuli-utvärdering).

UNDERVISNINGENS UPPBYGGNAD OCH OMFATTNING

Musiklekskolan

Musiklekskoleundervisning erbjuds till barn i 0-6-års ålder. Musik för väntande mammor och pappor erbjuds till familjer som väntar tillökning.

Förberedande undervisning

Förberedande undervisning är musikstudier som förbereder för grundstudier. Studierätten är högst tre år, varefter den kan förlängas årligen.

Grundstudier

Studiernas beräknade omfattning är 800 timmar.

Grundstudierna delas in i tre nivåer (I-III), men i sång är det två nivåer (I-II)

Fördjupade studier

Studiernas beräknade omfattning är 500 timmar. I de fördjupade studierna breddar eleven sina studier eller inriktar sig enligt eget val utgående från musikinstitutets undervisningsutbud. Eleven planerar under studiernas gång ett slutarbete som hen förbereder tillsammans med sin lärare.

Planen för slutarbetet godkänns av huvudämneskollegiet ungefär ett år innan det planerade slutarbetet utförs.

UNDERVISNINGENS ALLMÄNNA MÅL

Musikinstitutet vill med sin verksamhet erbjuda eleverna förutsättningar till en livslång musikhobby och aktivt kulturellt deltagande.

Det är viktigt att undervisningen hjälper eleven att lära sig att lära själv. Undervisningens målsättning är också att ge eleven ett personligt förhållande och en god relation till musik. Här hjälper också att man tillsammans söker och känner igen elevens egna styrkor och intresseområden i musik och att man hjälper eleven att hitta sitt eget sätt att uttrycka sig genom musik.

I studierna beaktar man också musik ur ett historiskt perspektiv och dess samhälleliga betydelse.

Undervisningen planeras enligt en individuell läroplan så, att eleven enligt sina målsättningar har möjligheter att fortsätta sina studier på andra stadier.

GRUNDSTUDIERNAS OCH DE FÖRDJUPADE STUDIERNAS MÅL

Grundstudiernas mål är indelade i fyra huvudpunkter 1) att framföra musik och uttrycka sig, 2) att lära sig och övning, 3) att lyssna på och gestalta musik, 4) komposition och improvisation.

Studiernas innehåll presenteras i ämnesläroplanerna.

Eleven uppmuntras till att hitta sina musikaliska styrkor och uttrycksmedel så att man väljer en mångsidig repertoar med musik från olika tidsperioder, stilar och kulturer. Såhär kan eleverna hitta musik som de tycker om och kan koncentrera sig på ännu mera. Nya musikstilar kan ge eleven nya favoriter och hen kan hitta nya sidor och styrkor i sig själv. En aktiv diskussion om hurudan musik eleven lyssnar på och hurudan musik eleven tycker om, kan hjälpa läraren att hitta repertoar, som eleven har ett känslomässigt band till redan från tidigare. Dessutom erbjuds eleven möjligheter att musicera tillsammans i olika sammansättningar.

Läraren kan handleda eleven till ett levande musikaliskt uttryck genom att själv visa exempel på hur man kan kasta sig in i musikens levande musikaliska uttryck. Eleven uppmuntras också till att lyssna mycket på musik från olika spellistor (bl. a. Spotify, YouTube och Deezer). Eleven handleds att lyssna på sitt eget spelande, t.ex. genom att använda videospelning. Man kan också använda improvisation som hjälp i undervisningen för att utveckla det egna musikaliska uttrycket.

Läraren ser till att eleven får tillräckligt många möjligheter att uppträda i olika sammansättningar och för olika slags publik. Man kan öva att uppträda t.ex. i grupp på grupplektioner eller genom att uppträda för eleven som har lektion före eller efter den egna lektionen.

Man kan också öva att uppträda genom att använda visuella övningar, stretching, djupandning och avslappning och andra metoder för träning att uppträda. Ibland kan musikinstitutet också bjuda in utomstående coachar. Det är viktigt att välja repertoar på lämplig nivå för uppträdanden, och att musiken övas in så bra som möjligt. Det är nyttigt att uppehålla en repertoar som man kan uppträda med även på kort varsel. Såhär finns det alltid något stycke att uppträda med.

Eleverna uppmuntras till att gå på konserter. Man kan lyssna på musik från inspelningar och olika webbsidor (YouTube, YleArena), också bla under spellektionen. Gemensamma konsertbesök arrangeras också då det är möjligt. Man ökar också kunskaperna i musikhistoria genom att spela musik från olika tidsperioder. Genom att ge eleven små uppgifter i informationssökning i samband med spelläxorna, ökar elevens kunskaper i musikhistoria

Eleverna får bekanta sig med andra konstarters uttryck via musikinstitutets samarbete med andra konstläroanstalter inom olika projekt, t.ex. samföreställningar med bildkonstskolan eller olika dansinstitut och uppträdanden på museer. Därtill uppmuntras eleverna till att besöka teater, konstutställningar och museer.

Eleverna handleds till olika övningsmetoder. Speciellt i början handleds också föräldrarna till att stöda övningen hemma. Ensembler uppmuntras också till egen övning. Det förverkligas t.ex. genom ensembleperioder.

Eleven och läraren planerar tillsammans en ram för övningen. Man kan t.ex. använda en övningsdagbok för övningen hemma eller andra hjälpmedel som hjälper eleven att dokumentera och kommentera sin egen övning. Eleven uppmuntras att spela in och utvärdera sin en övning.

Eleven uppmuntras till att spela in, videofilma och editera sitt eget spel. På spellektionerna kan man utnyttja musikens teknologi t.ex. i notskrivning, om det finns lämpliga apparater till förfogande.

Eleven uppmuntras till att iaktta sin egen spelställning t.ex. genom att använda videofilmning som hjälpmedel. I undervisningen tar man också i beaktande yttre faktorer såsom stol och notställ.

Man betonar för eleven vikten av att skydda hörseln. I musikinstitutets utrymmen fäster man hänsyn till akustiken i klasserna och utrymmena för uppträdanden.

Eleven handleds till att öva sig i koncentration och musikalisk närvaro i spelsituationerna. I samspel, både i mindre ensembler och i orkestern, lär sig eleven att förstå det egna spelandets roll som en del av helheten. Man kan handleda eleven i självutvärdering genom att spela in och videofilma samspelet.

Läraren kan använda undervisningsmetoder, som stöder läs-och skrivefärdigheter mångsidigt. Samarbetet mellan instrumentlärare och lärare i musikens grunder hjälper att hitta sätt, hur man kan kombinera saker som man lärt sig på olika lektioner.

I början av musikstudierna uppmuntras eleven till att vänja sig vid att spela på gehör. Det här blir också en naturlig del av spelandet i fortsättningen. Eleven får bekanta sig med olika stilar och samtidigt också med olika notering inom musik.

Läraren hjälper eleven att kombinera kunskaper från musikens grunder med det egna spelandet och den egna repertoaren. Å andra sidan går det också bra att utnyttja elevens spelrepertoar på lektionerna i musikens grunder då man bekantar sig och analyserar olika kompositionsformer. På spellektionerna analyseras de egna styckena både utgående från notbilden och genom att spela. Man kan sedan använda samma uppgifter på lektionerna i musikens grunder.

Eleven uppmuntras till att göra egna förspel, mellanspel, variationer m.m.

Genom att lyssna på olika alternativ kan eleven lära sig att hitta sin egen stil.

Man börjar med enkla element i improvisation, arrangemang och komposition. Till en början räcker det med en enda ton. Man går sedan småningom vidare genom att uppmuntra eleven till mera mångsidigt improviserande och komponerande.

De fördjupade studiernas mål är indelade på samma sätt som grundstudiernas mål. Kunskaperna inom de olika delområdena fördjupas och blir mera mångsidiga.

GRUNDSTUDIERNAS OCH DE FÖRDJUPADE STUDIERNAS ÄMNESSTUDIEINNEHÅLL OCH - MÅL

Grundstudiernas och de fördjupade studiernas ämnesstudieinnehåll och – mål presenteras i ämnesläroplanerna.

MUSKLESKOLAN

Musiklekskoleundervisning ges i följande grupper:

Musiklek för väntande mammor (familjer)

Babygrupper för barn i babyåldern från 3 månaders ålder
Familjegrupper för 1-2-åriga barn
Lekgrupper för 3-4-åriga barn
Instrumentgrupper (bl.a. kantele, djembe, blockflöjt) för 5-6-åriga barn
Undervisningen omfattar 30 veckor närundervisning och 5 evenemangsveckor.
Musiklekskoleundervisningens mål och innehåll presenteras i ämnesläroplanen.

FÖRBEREDANDE UNDERVISNING

Instrumentutbudet i den förberedande undervisningen är samma som i musikinstitutets grundstudieundervisning.

Vid sidan av den förberedande instrument- och sångundervisningen ordnas dessutom avgiftsbelagd **musikförberedelse**. Musikförberedelsen erbjuder 7-10-åriga barn som är intresserade av samspel och sång en möjlighet att delta i glatt sammusicerande utan tidigare spelfärdigheter.

Den förberedande undervisningen omfattar minst 30 veckor undervisning. Musikförberedelsens omfattning är minst 30 veckor undervisning och högst fem (5) evenemangsveckor.

Den förberedande undervisningens mål och innehåll presenteras i ämnesläroplanen.

GRUNDSTUDIERNAS STUDIEHELHETER OCH BERÄKNADE OMFATTNING

1. INSTRUMENT- OCH SÅNGSTUDIER (huvud- och sidoämnen)

Rekommenderad studietid för grundstudierna är 9 år.

Sidoämnets studierätt bekräftas årligen. Huvudämneslärarens rekommendation och musikinstitutets resurser inverkar på beslutet och musikinstitutets rektor beviljar studierätten.

Byte av huvudämne kräver en rekommendation av huvudämnesläraren samt rektors beslut och ett spelprov på antingen det nuvarande instrumentet eller det nya.

Huvudämnets lektionstid är 45 min. Det är dessutom möjligt för eleven att anhålla om förlängd lektionstid. För detta krävs en rekommendation av läraren samt rektors beslut. En extra avgift tillkommer för förlängningen av lektionstiden.

Sidoämnets lektionstid är 30 minuter.

Undervisning ges i följande instrument: altviolin, alt- och baritonhorn, fagott, dragspel, harpa, flöjt, kantele, gitarr, klarinett, kontrabas, valthorn, sång (klassisk och pop&jazz), blockflöjt, oboe, trombon, piano (klassiskt, fritt ackompanjering och pop&jazz), saxofon, cello, trumpet, tuba, ukulele, orgel, violin, övriga klaverinstrument, elbas, elgitarr, trummor och övriga slagverk.

2. SAMSPEL, BL.A. KÖRER, ORKESTRAR, ENSEMBLER

Samspel förverkligas genom att musicera tillsammans i olika sammansättningar, regelbundet eller i perioder.

Första årets elever deltar alla i musikförberedelse. Undervisningen är avgiftsfri.

Målet är att eleven deltar i samspel årligen.

Läraren antecknar i början av läsåret i elevens individuella läroplan (HOPS/ILP) en plan för hur elevens deltagande i samspel förverkligas under läsåret.

3. MUSIKENS GRUNDER

Musikens teori och tonträffning, grundstudier 1: tonträffningen förverkligas huvudsakligen i grupp, teoridelen integreras i instrumentundervisningen

Musikens teori och tonträffning, grundstudier 2

Musikens teknologi

Musikens teori och tonträffning, grundstudier 3

Musikhistoria, grundstudier

Indelningen för musikens grunder inom rytmmusiken presenteras i ämnesläroplanen

4. ALTERNATIVA STUDIER

Alternativa studiernas utbud varierar årligen

Alternativa studier är t.ex. komposition, arrangemang, transkription, studioarbete och inspelning, dans, fördjupning i en eller flera stilarter (bl.a. musikal och musikteater, rytmisk musik från olika tidsperioder) samt en kortkurs i något annat instrument.

DE FÖRDJUPADE STUDIERNAS STUDIEHELHETER, MÅL, INNEHÅLL OCH BERÄKNADE OMFATTNING

De fördjupade studiernas timresurser kan justeras flexibelt enligt elevens plan för slutarbetet, rektor beslutar om timfördelningen.

1. INSTRUMENT- OCH SÅNGSTUDIER (huvudämne och sidoämnen)

Undervisning ges i samma instrument som i grundstudierna. Rekommenderad studietid är 5 år.

Sidoämnets studierätt bekräftas årligen. Huvudämneslärarens rekommendation och musikinstitutets resurser inverkar på beslutet och musikinstitutets rektor beviljar studierätten.

Byte av huvudämne kräver en rekommendation av huvudämnesläraren samt rektors beslut och ett spelprov på antingen det nuvarande instrumentet eller det nya.

Huvudämnets lektionstid är 60 minuter. Beroende på slutarbetets ämne kan en del av huvudämnets timresurs användas i sidoämnet. Delning av timresursen kräver huvudämneslärarens rekommendation och rektors beslut.

Det är dessutom möjligt för eleven att anhålla om förlängd lektionstid. För det krävs en rekommendation av läraren samt rektors beslut och en extra avgift tillkommer för förlängningen av lektionstiden.

2. SAMSPEL

Målet är att eleven deltar i samspel årligen. Det rekommenderas att samspeket omfattar både orkester och kammarmusik i mindre ensembler.

Läraren antecknar i början av läsåret i elevens individuella läroplan (HOPS/ILP) en plan för hur elevens deltagande i samspel förverkligas under läsåret.

3. MUSIKENS GRUNDER

Solfège, fördjupade studier

Musikens teori, fördjupade studier

Musikhistoria, fördjupade studier

Generalbas och andra alternativa studier i musikens grunder, såsom komposition, arrangemang och pop&jazz-teori.

Indelningen för musikens grunder inom rytmik presenteras i ämnesläroplanen.

4. ALTERNATIVA STUDIER

Alternativa studier är t.ex. komposition, arrangemang, transkription, studioarbete och inspelning, dans, fördjupning i en eller flera stilarter (bl.a. musikal och musikteater, rytmik från olika tidsperioder) samt en kortkurs i något annat instrument

DE FÖRDJUPADE STUDIERNAS UTVÄRDERINGSGRUNDER OCH BEDÖMNINGSKRITERIER

Inom utvärderingen betonas speciellt elevens kunskaper i att framföra och uttrycka musik, hur hen lär sig och lär sig öva, hur eleven lär sig lyssna och gestalta musik och hur eleven lär sig komponera och improvisera.

Utvärderingens och bedömningens kriterier definieras i ämnesläroplanerna.

LÄRANDETS BEDÖMNING

Utvärderingen och bedömningen utgörs av en fortlöpande dialog i positiv anda mellan eleven och hens handledare.

När studierna framskrider utnyttjar man möjligheterna med självutvärdering och kamratutvärdering. Bedömningen fokuserar på arbetet och hur de uppställda målen förverkligas. Vid sidan av den fortlöpande dialogen bedöms lärandet också i samband med nivåprestationer och uppträdanden.

I de fördjupade studierna beaktas de fastställda målen för det planerade slutarbetet.

Utvärderingspraxisen i 1) instrument- och sångstudier, 2) samspel, 3) studier i musikens grunder och 4) musikfostran i småbarnsålder presenteras i bilagorna.

INDIVIDUALISERING AV LÄROKURSEN

Musikinstitutet arrangerar undervisning för elever som är i behov av särskilt stöd i sina studier.

Läraren, vårdnadshavaren och eleven gör upp en individuell läroplan utgående från elevens egna förutsättningar. Läroplanen definierar studiernas innehåll, mål och studietid.

PRINCIPER FÖR ELEVANTAGNING

Utbildningsanordnaren bestämmer över principerna för elevantagningen.

Musikinstitutet tar emot elever till musiklekskolan och den förberedande undervisning i anmälningsordning utan inträdestest.

Musikinstitutet tar emot elever till grundstudierna via ett inträdestest.

Inträdestesten bedöms av en sakkunnig arbetsgrupp bestående av lärare. Rektor gör beslut om elevantagningen på basen av sakkunniga arbetsgruppens förslag. Vid antagning av elever i behov av särskilt stöd tillämpas de allmänna bedömningskriterierna enligt behov.

Det första studieåret är ett prävoår. Efter prävoåret bekräftas studierätten för resten av grundstudierna och de fördjupade studierna på basen av elevens studieframgång och –motivation.

Till vuxenstudierna kan man flytta över efter grundstudierna eller fördjupade studierna eller via inträdestest.

För vuxeneleven gör man en individuell studieplan, för högst fem år åt gången.

SAMARBETE MED VÅRDNADSHAVARNA OCH ANDRA PARTER

Enligt musikinstitutets verksamhetsidé ger studierna en möjlighet till en gemensam hobby för familjen och dess nätverk under uppväxttiden. För att kunna uppnå detta är det önskvärt att vårdnadshavarna aktivt följer med elevens studier, speciellt i början av studierna. Musikinstitutet ordnar en s.k. föräldrakvart för varje elev minst en gång per läsår. I början av läsåret bildar läraren och eleven (i dialog med den minderåriga elevens vårdnadshavare) en individuell läroplan.

I slutet av läsåret håller man en utvärderingsdiskussion, som också ger en grund för fortsatta studier. Självutvärdering ingår i utvärderingsdiskussionen.

Musikinstitutets mest centrala samarbetspartner är samarbetsavtalskommunerna, övriga läroanstalter, daghem, konstföreningar, församlingar, föreningar och anstalter för seniorarbete. Företag verksamma i regionen är också naturliga samarbetspartner.

På nationell nivå uppehåller musikinstitutet kontakter speciellt till andra musik- och konstläroanstalter, konstföreningar och till Förbundet för grundläggande konstundervisning.

Musikinstitutet strävar till att skapa och uppehålla internationella kontakter genom elev- och lärarbyte och konsert- och skolningsverksamhet i samband med det.

Musikinstitutet arrangerar dessutom grundläggande konstundervisning enligt allmän läroplan (bl.a. Konststegen i Borgå) tillsammans med andra aktörer inom kultur- och konstfostran i regionen.

KONTINUERLIG UTVECKLING AV VERKSAMHETEN

Verksamhetens utvecklingsarbete sker i många arbetsgrupper inom musikinstitutet.

Lärarna samlas regelbundet till möten inom kollegierna. Kollegieordförandena förmedlar information från lärarna till administrativa ledningen och vice versa i arbetsgruppen för kollegieordförandena.

Den administrativa ledningsgruppen samlas regelbundet för att utveckla musikinstitutets verksamhet. Därtill verkar olika arbetsgrupper inom olika projekt och dessa arbetsgrupper har utnämnda ansvarspersoner.

I musikinstitutets utvärdering och självutvärdering används Virvatuli-verktyget, som fungerar som grund för enkäter till olika målgrupper. Enkäternas resultat analyseras och ges till kännedom och man gör upp utvecklingsplaner för musikinstitutet på basen av resultaten.

Musikinstitutet stöder personalens skolning genom att arrangera olika gemensamma skolningstillfällen och genom att stöda personalens deltagande i t.ex. nationella skolningsevenemang.

Även musikinstitutets upprätthållare ger medel för personalens skolning.